

Sygn. akt II AKa 194/20

1.

2. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2020 r.

4. Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

5. Przewodniczący: SSA Maciej Żelazowski

6. Sędziowie: SA Małgorzata Jankowska (spr.)

7. SA Stanisław Stankiewicz

8. Protokolant: st. sekr. sądowy Anita Jagielska

9. przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Szczecinie Anny Staniszczyk

10. po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2020 r. sprawy

11. H. B.

12. o odszkodowanie i zadośćuczynienie

13. na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

14. od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

15. z dnia 10 czerwca 2020 r. sygn. akt III Ko 595/19

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy H. B. kwotę 240 (dwustu czterdziestu) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych z związku z udziałem w postępowaniu odwoławczym pełnomocnika,

III. stwierdza, że koszty postępowania w sprawie ponosi Skarb Państwa.

SSA Małgorzata Jankowska SSA Maciej Żelazowski SSA Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 194/20	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
Wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 10 czerwca 2020 r., sygn. akt III Ko 595/19	
1.2. Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel posiłkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# inny	
1.3. Granice zaskarżenia	

1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		

#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami			

przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6. Ocena dowodów				
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za				

niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	<u>Zarzut</u> <u>obraży przepisów postępowania w zakresie dotyczącym odszkodowania - pkt 1 i 2 apelacji:</u> 1. obraży art. 3 k.p.c. oraz art. 232 k.p.k. w związku z art. 558 k.p.k. poprzez uznanie, że poniesione straty związane z koniecznością zakupu leków oraz wynajmowania opiekunki nie zostały w wystarczającym stopniu wykazane ani udowodnione, a w konsekwencji - zasądzenie zaniżonej kwoty odszkodowania,	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	<p>2. obrazy art. 322 k.p.c. w związku z art. 558 k.p.k. poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy w sytuacji braku możliwości ścisłego udowodnienia przez wnioskodawcę wysokości żądania w zakresie odszkodowania, a w konsekwencji - zasądzenie zaniżonej kwoty odszkodowania.</p>			
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Podniesiony w apelacji zarzut obrazy prawa procesowego poprzez naruszenie przepisów wskazanych w pkt 1 i 2 apelacji okazał się w całości niezasadny. Sąd Okręgowy, rozpoznając sprawę wnioskodawcy H. B., nie naruszył bowiem uregulowań wskazanych z tych punktach, ani na etapie gromadzenia dowodów, ani też dokonując ich oceny, jak również czyniąc ustalenia faktyczne oraz formułując</p>				

oparte na nich wnioski.

Kwestionując zasadność przyjęcia przez Sąd Okręgowy kwoty 12.000 zł, jako należycie rekompensującej wydatki poniesione przez wnioskodawcę na zakup leków oraz korzystanie z płatnej opieki, pełnomocnik niezasadnie odwołał się poprzez przepis art. 558 k.p.k. do naruszenia przepisów art. 3 k.p.c. i art. 232 k.p.c. Zarzucając uchybienia wskazanym wyżej przepisom, poddał krytyce stanowisko Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym wysokość faktycznych wydatków poniesionych przez wnioskodawcę na zakup leków stosowanych w związku z urazem kolana, doznany w czasie zatrzymania w dniach 17-23 grudnia 1970 r., nie została wykazana w sposób jednoznaczny. Sąd zaznaczył, że w różnych okresach wnioskodawca stosował różne leki (środki przeciwbólowe oraz maści). Nadmienić należy, że konkretne

nazwy i przybliżone wydatki miesięczne na leki, jakie H. B. podał w swoich zeznaniach dotyczą jedynie ostatniego okresu. Analogiczna krytyka apelującego dotyczy również stwierdzenia przez Sąd pierwszej instancji, że w sposób niedostatecznie precyzyjny wykazana została także wysokość wydatków związanych z korzystaniem przez wnioskodawcę z pomocy płatnej opieki.

Zastrzeżenia apelującego w tym zakresie, nie zostały wsparte rzeczową argumentacją, zwłaszcza zaś taką, która podważałaby stanowisko Sądu Okręgowego, zgodnie z którym przeprowadzone postępowanie nie dostarczyło podstaw do uznania, iż wydatki poniesione przez H. B. z tytułu niezbędnej opieki wyniosły 288.768 zł, a z tytułu zakupu leków - 236.800 zł. Nie jest przekonujące wnioskowanie apelującego, że na podstawie opinii biegłego można uznać za

udowodniony fakt korzystania przez wnioskodawcę z płatnej opieki w takim wymiarze dziennym i w takim okresie, z którego wynika żądana w postępowaniu kwota 288.768 zł. Tym bardziej zaś wątpliwe jawi się to, w świetle stwierdzenia, że odszkodowanie w tym zakresie, jest we wskazanym wyżej wymiarze należne – zdaniem apelującego - bez względu na to czy wnioskodawca korzysta z pomocy płatnej opiekunki, czy też pomocy członków rodziny (faktycznie korzystał z pomocy przyjaciół, którzy już nie żyją). Sąd Okręgowy zasadnie podkreślił, że w sytuacji, gdy wnioskodawca nie był w stanie przedstawić konkretnych informacji na temat ilości i rodzaju leków zażywanych w różnych okresach, a co za tym idzie - wysokości wydatków poniesionych na ten cel oraz na korzystanie z płatnej opieki, to zaktualizowały się podstawy do zastosowania rozwiązania

przewidzianego w art. 322 k.p.c. Wprawdzie postępowanie dowodowe w sprawie o takiej specyfice, niezależnie od stricte cywilistycznego charakteru jego przedmiotu, z mocy art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 554 k.p.k., przeprowadza się zgodnie z uregulowaniami karno-procesowymi, a więc z uwzględnieniem między innymi art. 167 k.p.k., to jednak w konkretnym przypadku, muszą wystąpić określone okoliczności czyniące zasadnym i realnym przeprowadzenie dowodów z urzędu. W realiach tego postępowania Sąd Okręgowy przeprowadził wnioskowane dowody, uzyskując dokumentację dotyczącą leczenia wnioskodawcy oraz uzyskał opinię biegłego chirurga

ortopedy. Natomiast nie zaistniały warunki do podjęcia przez sąd inicjatywy dowodowej w celu dalszego uzupełnienia materiału dowodowego, albowiem, ani z dokumentów zawartych w aktach sprawy, ani też z zeznań H. B. nie wynika, aby istniały jakiegokolwiek dowody mogące służyć usunięciu wątpliwości rysujących się w zakresie obu wskazanych powyżej kwestii. Zarazem należy jednak zauważyć, że postępowanie o roszczenia cywilnoprawne, toczące się przed sądem karnym, z racji takiej jego specyfiki, ma charakter mieszany, a w związku z tym, należy mieć na względzie również zasadę wynikającą z art. 6 k.c., zgodnie z którą w postępowaniu mającym za przedmiot roszczenia cywilnoprawne - także wtedy, gdy toczy się ono przed sądem karnym - powinnością wnioskodawcy jest udowodnienie

podstawy i
wysokości
dochodzonego
roszczenia (por.
Komentarz do art.
554 Kodeksu
postępowania
karnego, D. Świecki,
st. pr.: 2020.07.20,
lex.online, wyrok SA
we Wrocławiu z
12.12.2018 r., II AKa
350/18, legalis). Tak
wiec, zastrzeżenia
podniesione w
apelacji w
powyższym zakresie,
nie przekonały o
słuszności
formułowanych na
tym tle racji, a
tym samym, nie
podważyły
słuszności
zastosowania przez
Sąd Okręgowy
przepisu art. 322
k.p.c. i oszacowania
zgodnie z tym
uregulowaniem,
wysokości
odszkodowania
należnego
wnioskodawcy z
tytułu wydatków
poniesionych na
zakup leków oraz
korzystanie z
odpłatnej opieki.
Wbrew
zastrzeżeniom
apelującego, sam
fakt, że ustalona z
zastosowaniem art.
322 k.p.c. wysokość
odszkodowania we
wskazanym wyżej
zakresie, znacząco
różni się od
zdecydowanie

wygórowanej wysokości tego składnika, określonej przez pełnomocnika wnioskodawcy - nie oznacza, że jest zaniżona i została przez Sąd pierwszej instancji ustalona nieracjonalnie.

Ekspozowane przez apelującego przepisy procesowe nie zostały więc naruszone.

Zaznaczyć przy tym należy, że przywołana w zarzucie apelacji regulacja zawarta w art. 3 k.p.c. nie nakłada na sąd obowiązku dążenia do prawdy materialnej (por. Komentarz do art. 3 k.p.c. - Kodeks postępowania cywilnego.

Komentarz 2019, wyd. 10, legalis), która natomiast obowiązuje w postępowaniu karnym z mocy art. 2 § 2 k.p.k., co też znalazło swoje odzwierciedlenie przedstawionych powyżej rozważaniach.

Tymczasem, zarówno ekspozowany w apelacji art. 3 k.p.c. jak i art. 232 k.p.c. stanowią wyraz obowiązywania w

zakresie dowodzenia innej zasady, aniżeli w postępowaniu karnym, tym bardziej więc podniesiony zarzut ich naruszenia, należało uznać za nietrafny.			
Wniosek			
Wniosek o zasądzenie dalszej kwoty w wysokości 513.568 zł tytułem odszkodowania za szkody wynikłe z pozbawienia wolności H. B. bez przeprowadzenia postępowania zakończonego orzeczeniem, w okresie od dnia 17 grudnia 1970 r. do dnia 23 grudnia 1970 r. w związku z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.			
Wniosek powyższy nie zasługiwał na uwzględnienie z			

<p>powodu uznania za niezasadny zarzutu apelacji wskazującego na naruszenie przepisów postępowania - art. 3 k.p.c. i art. 232 k.p.k. w zw. z art. 558 k.p.k. oraz art. 322 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. (pkt 1 i 2), co szczegółowo uzasadniono powyżej - w pkt 3.1 niniejszego uzasadnienia.</p>				
<p>3.2.</p>	<p><u>Zarzut</u> <u>obrazy</u> <u>przepisów</u> <u>postępowania</u> <u>w</u> <u>zakresie</u> <u>dotyczącym</u> <u>zadośćuczynienia</u> - <u>pkt 3 i 5</u> <u>apelacji</u>:</p> <p>3. zarzut obrazy art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie części okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej w trakcie orzekania, tj. okoliczności, iż wnioskodawca po odzyskaniu wolności, kontynuował działalność niepodległościową, na skutek czego doznawał dalszych represji związanych z jego działalnością niepodległościową oraz faktem figurowania jego osoby w kartotekach MO, a także okoliczności</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

	<p>czasowego zerwania więzi z rodziną, a w konsekwencji, błędne przyjęcie, że zasądzona kwota zadośćuczynienia jest kwotą odpowiednią,</p> <p>5. zarzut obrazy art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę dowodów i wyciągnięcie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazaniami wiedzy, a w konsekwencji błędne przyjęcie, że kwota zasądzona tytułem zadośćuczynienia jest w tym przypadku odpowiednia.</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Nie zasługiwały na uwzględnienie zastrzeżenia apelującego dotyczące ustalonej przez Sąd Okręgowy wysokości kwoty zadośćuczynienia na rzecz H. B.. W pierwszym rzędzie</p>				

celowe jest odniesienie się do zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. (pkt 5), które - zdaniem apelującego - przejawilo się dowolną oceną materiału dowodowego i wyprowadzeniem z niej wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania oraz wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, czego efektem stał się błędny - zdaniem apelującego - wniosek, iż zasądzona tytułem zadośćuczynienia kwota 83.000 zł jest odpowiednia. Powyższa krytyka skarżącego, nie znajduje należytego potwierdzenia w przedstawionym przez Sąd pierwszej instancji procesie oceny zgromadzonych w tej sprawie dowodów oraz opartym na niej wnioskowaniu. W ocenie sądu odwoławczego, spełnia ona kryteria określone w art. 7 k.p.k., nie uchybia bowiem logicznemu rozumowaniu, ani też wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego. Wbrew

temu, co znalazło swoje odzwierciedlenie w treści tego zarzutu, zauważyć należy, iż w części motywacyjnej apelacji nie zostało skonkretyzowane, które spośród dowodów, Sąd pierwszej instancji ocenił z naruszeniem wymogów określonych w art. 7 k.p.k.

Całość krytycznych wywodów odnoszących się do zasądzonej kwoty zadośćuczynienia, akcentuje przede wszystkim niedostateczne uwzględnienie przez Sąd pierwszej instancji ustalonych faktów oraz pominięcie okoliczności wskazanych w pkt 3, a mianowicie czasowego zerwania więzi z rodziną oraz faktu doznawania dalszych represji związanych z kontynuowaniem działalności niepodległościowej po odzyskaniu wolności oraz figurowaniem w kartotekach MO.

Stwierdzić należy, że w przypadku wnioskodawcy H. B., dochodzone

zadośćuczynienie (także odszkodowanie) od Skarbu Państwa, przysługuje mu z racji tego, że był on pozbawiony wolności przez organy, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U.1820 j.t.), określanej mianem „lutowa”, bez przeprowadzenia zakończonego orzeczeniem postępowania (art. 11 ust. 2 w zw. z art. 8 ust. 1 cyt. ustawy), na co trafnie wskazał Sąd Okręgowy w pkt 5 uzasadnienia „Podstawa prawna”. Roszczenia powyższe, przysługują zatem, jedynie za szkodę i krzywdę wynikłe bezpośrednio ze wskazanego wyżej charakteru pozbawienia wolności wnioskodawcy, co oznacza, że pomiędzy zdarzeniem stanowiącym podstawę roszczenia

a doznaną krzywdą musi zachodzić adekwatny związek przyczynowy. Podjęcie przez wnioskodawcę decyzji o kontynuowaniu działalności niepodległościowej po zwolnieniu z aresztu, niewątpliwie pozytywnie charakteryzuje jego postawę, ale wszelkie restrykcje ze strony organów państwa komunistycznego, jakie z tego powodu dotknęły go, wynikają już z nowych faktów, a nie z niesłusznego pozbawienia go wolności. Nie ulega wątpliwości, że pomiędzy pozbawieniem wolności wnioskodawcy w dniach 17-23 grudnia 1970 r. a negatywnymi dla niego następstwami kontynuowania działalności niepodległościowej po odzyskaniu wolności, nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Pominięcie zatem tej okoliczności w rozważaniach Sądu pierwszej instancji oraz nieuwzględnienie

jako elementu kształtowania kwoty zadośćuczynienia, nie tylko nie stanowi uchybienia, ale wręcz potwierdza prawidłowość zakresu ocen i wniosków Sądu Okręgowego. Stwierdzić nadto należy, że ta część zadośćuczynienia, którą Sąd Okręgowy ustalił w wysokości 31.116,72 zł, nie jest kwotą zaniżoną i nieadekwatną do okoliczności pozbawienia wolności wnioskodawcy i z całą pewnością uwzględnić w ramach eksponowanych przez Sąd Okręgowy przeżyć psychicznych wnioskodawcy, także kwestię utraty więzi z rodziną w okresie sześciu dni. Nie sposób tak określonego elementu zadośćuczynienia oceniać jako zaniżonego, gdy zważy się na to, że za jeden dzień pozbawienia wolności Sąd Okręgowy przyznał zadośćuczynienie w wysokości odpowiadającej kwocie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Nie

deprecjonując w żadnej mierze doznanych przez wnioskodawcę cierpień i krzywd, nie można tracić z pola widzenia okoliczności, że niesłusznie pozbawienie wolności i związane z tym negatywne przeżycia, nie wyłączając rozłąki wnioskodawcy z rodziną, nie były w tym przypadku dodatkowo zintensyfikowane ich długotrwałością.

Kwestia figurowania w rejestrach MO nie jest również okolicznością, która sama w sobie, dostarczałaby w tej sprawie podstaw do wnioskowania, że wnioskodawca ponosił jakieś negatywne następstwa z powodu takiego stanu rzeczy. Figurowanie w tychże rejestrach mogłoby mieć miejsce również jedynie z powodu np. legitymowania związanego z udziałem w akcji protestacyjnej, a zatem twierdzenie, że odnotowanie wnioskodawcy w rejestrach MO nastąpiło wyłącznie dlatego, że bez

<p>uzasadnionej ku temu podstawy został on pozbawiony wolności, nie jest przekonujące. Jednak nawet jeśli uzna się za słuszną sugestię apelującego, że wnioskodawca znalazł się w rejestrach MO wyłącznie z powodu niesłusznego pozbawienia go wolności, to nie ma wystarczających podstaw dowodowych, pozwalających ustalić, że tylko i wyłącznie z tego tytułu (figurowania w rejestrach) dotknęły go jakiegokolwiek negatywne następstwa, łączące się z wyrządzeniem krzywdy. Żadnych tego rodzaju okoliczności, apelujący nie wskazał, co skutkowało uznaniem związanych z tym zastrzeżeń za nietrafne.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Wniosek o zasądzenie na rzecz H. B. dalszej kwoty w wysokości 573.116,72 zł tytułem zadośćuczynienia za</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		

<p>krzywdy doznane i wynikłe z pozbawienia go wolności bez przeprowadzenia postępowania zakończonego orzeczeniem, w okresie od dnia 17 grudnia 1970 r. do dnia 23 grudnia 1970 r., w związku z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.</p>			
<p>Zwiążle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Wniosek powyższy nie zasługiwał na uwzględnienie, z uwagi na to, że niezasadny okazał się zarzut apelacji, kwestionujący wysokość kwoty zasądzzonego na rzecz H. B. zadośćuczynienia (83.000 zł), jako zaniżonej. Szczegółowe przyczyny takiej oceny zostały odzwierciedlone powyżej w pkt 3.2</p>			

<p>niniejszego uzasadnienia.</p>				
<p>3.3.</p>	<p>Zawarty w pkt 4 apelacji zarzut - obraza przepisów prawa materialnego - art. 445 § 1 i 2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poprzez błędną ich wykładnię i w rezultacie błędne przyjęcie, że zasądzona kwota zadośćuczynienia jest odpowiednia.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Zawarty w pkt 4 apelacji zarzut obraza przepisów prawa materialnego - art. 445 § 1 i 2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób</p>				

represjonowanych
za działalność na
rzecz niepodległego
bytu Państwa
Polskiego poprzez
błądną ich
wykładnię i w
rezultacie błędne
przyjęcie, że
zasądzona kwota
zadośćuczynienia
jest odpowiednia -
nie zasługiwał na
uwzględnienie. Sąd
pierwszej instancji
prawidłowo ustalił
zakres okoliczności,
które były istotne
dla właściwego
określenia
wysokości
zadośćuczynienia
należnego
wnioskodawcy i
należycie je docenił.
Jak już powyżej
wskazano -
stwierdził ponad
wszelką wątpliwość,
że pozbawienie
wolności H. B.
w dniach 17-23
grudnia 1970 r.
spełnia warunki
określone w art. 11
ust. 2 w zw. z
art. 8 ust. 1 ustawy
lutowej. W swoich
rozważaniach
zaakcentował
niesłuszność
pozbawienia
wolności, co jest
w świetle materiału
dowodowego sprawy
niekontrowersyjne i
w istocie stanowiło
punkt wyjścia do
rozważań
dotyczących

zasadności wniosku
H. B.. Sąd Okręgowy
uwzględnił nadto,
czas pozbawienia
wolności
wnioskodawcy (6
dni), związane z tym
przeżycia psychiczne
i cierpienia fizyczne
(ból i komplikacje
spowodowane
doznaniem w czasie
"ścieżki zdrowia"
urazem kolana),
długotrwałość
leczenia, warunki
osadzenia - brak
jedzenia i wody, brak
pomocy medycznej,
ogólnie złe warunki
higieniczne i
sanitarne. Zasadnie
uznał, że kwota
wnioskowanego
zadośćuczynienia
(analogicznie jak
odszkodowania) jest
zbyt wysoka i
nieadekwatna w
stosunku do
doznanej przez
wnioskodawcę
krzywdy. Zauważyć
należy, że przy
ustalaniu kwoty
zadośćuczynienia,
nie jest konieczne
ani specjalnie
pożądane,
odwołanie się do
konkretnych kwot
średniego
wynagrodzenia czy
innych podobnych
elementów.
Najistotniejsze jest
bowiem,
uwzględnienie i
należyte wyważenie
wszystkich

okoliczności, które w konkretnym przypadku mają znaczenie dla rzetelnego ustalenia zadośćuczynienia, noszącego walor odpowiedniości. W tym przypadku, Sąd Okręgowy w pewnym zakresie posłużył się wskazaną wyżej metodą, ustalając część kwoty zadośćuczynienia za krzywdy i cierpienia doznane w czasie bezprawnego pozbawienia wolności przy posłużeniu się przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem. Uczynił to jednak w sposób, nie budzący zastrzeżeń i z całą pewnością nie prowadzący do niedoceny okoliczności, które wymagały uwzględnienia. Przyjął jako miarodajną i należycie uwzględniającą negatywne przeżycia za jeden dzień pozbawienia wolności, kwotę średniego miesięcznego wynagrodzenia z kwietnia 2019 r. (5.186,12 zł), natomiast za cały okres pozbawienia wolności (6 dni) –

jej sześciokrotność, to jest sumę 31.116,72 zł. Nie ulega wątpliwości, że nie jest to kwota niska, nieadekwatna do okoliczności pozbawienia wolności wnioskodawcy w tym konkretnym przypadku i z całą pewnością uwzględniająca w ramach eksponowanych przez Sąd Okręgowy przeżyć psychicznych, także kwestię utraty więzi z rodziną w okresie sześciu dni. Nieprzekonujące i nie znajdujące stosownego oparcia dowodowego jest twierdzenie apelującego, że "przebywanie w zamkniętych celach aresztu śledczego (...) trwale zmieniło życie wnioskodawcy zarówno pod względem psychicznym, jak i w głównej mierze, fizycznym". Wiadome jest bowiem, z czego wyniknęły długotrwałe cierpienia fizyczne wnioskodawcy (z urazu kolana) i nie ulega wątpliwości, że przyczyną tego nie był pobyt "w ciemnych celach" – jak zaznaczył

apelujący. Sąd Okręgowy należycie wyważył również ten aspekt skutków niesłusznego pozbawienia wolności wnioskodawcy, jaki wiąże się z konsekwencjami spowodowania u niego urazu kolana i z tego tytułu słusznie powiększył zadośćuczynienie, zasądzając łącznie na rzecz wnioskodawcy kwotę 83.000 zł. Wbrew zastrzeżeniom apelującego, nie jest to kwota zbyt niska, albowiem z całą pewnością nie sposób postrzegać ją jako symboliczną. Niewątpliwie uwzględnia przy tym należycie indywidualne okoliczności pozbawienia wolności wnioskodawcy i wynikłe z tego tytułu cierpienia i krzywdy. Stanowi też realną, odczuwalną korzyść majątkową, która spełnia funkcję właściwej rekompensaty doznanej krzywdy. Jest ukształtowana racjonalnie, z odpowiednim uwzględnieniem aktualnych warunków i

przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa. Nie ma zatem racji apelujący, że jest zbyt niska i nie spełnia kryterium odpowiedniości wynikającego z art. 445 § 1 k.c. (także art. 448 k.c.).

Zauważyć nadto należy, że ustalenie kwoty zadośćuczynienia ma charakter uznaniowy, co oznacza, że sąd dokonuje tego w ramach przyznanego mu przez ustawodawcę (we wskazanych wyżej uregulowaniach) luzu decyzyjnego (uznania sędziowskiego). Z uwagi na to, podważenie ustalonej przez sąd kwoty zadośćuczynienia, a więc wykazanie, że jest ona zbyt wysoka lub niska (czyli nieodpowiednia), może być skuteczne jedynie wtedy, gdy okaże się, że sąd w sposób oczywisty naruszył zasady ustalania zadośćuczynienia i niewłaściwie posłużył się kryteriami określania jego wysokości, w tym pewne okoliczności

niezasadnie uwzględnił lub pomiął takie, które miały dla określenia wysokości zadośćuczynienia istotne znaczenie (por. post. SN z 23.09.2020 r., III CSK 337/19, [legalis](#), wyrok SA w Warszawie z 19.01.2018 r., II AKA 422/17, [legalis](#), wyrok SA w Katowicach z 01.09.2016 r., II AKA 298/16, [legalis](#), post. SN z 06.02.2020 r., V CSK 390/19, [legalis](#)). Wskazane wyżej, oczywiste uchybienia, nie miały miejsca przy ustalaniu w tym przypadku wysokości zadośćuczynienia należnego wnioskodawcy, co oznacza, że w apelacji niesłusznie zarzucono Sądowi pierwszej instancji naruszenie art. 445 § 1 k.c. i art. 448 k.c.

Nie sposób nie dostrzec również tego, że zarzut obrazy prawa materialnego został podniesiony w apelacji w sposób całkowicie chybiony. Taki bowiem charakter zarzutu, wskazywałby na to, że apelujący akceptuje bez

<p>żadnych zastrzeżeń poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, podczas gdy treść tejże apelacji w sposób zdecydowany temu przeczy. Tak skonstruowany zarzut (pkt 4), nie mógł być zatem uznany za skuteczny (por. post. SN z 13.05.2020 r., I KK 48/20, legalis, post. SN z 05.02.2019 r., V KK 600/18, legalis).</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Z powyższym zarzutem apelacji, związany jest wniosek apelacji o zasądzenie na rzecz H. B. dalszej kwoty w wysokości 573.116,72 zł tytułem zadośćuczynienia. Z uwagi na stwierdzenie bezzasadności zarzutu z pkt 4 apelacji, nie zasługiwał on na uwzględnienie. Szczegółowa argumentacja dotycząca przyczyn takiego stanu rzeczy, zawarta jest powyżej - w pkt 3.3. uzasadnienia.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo</p>			

zasadny albo niezasadny.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
4.1.		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Wszystkie rozstrzygnięcia zawarte w zaskarżonym wyroku zostały utrzymane w mocy, w tym rzecz jasna, zasądzające w części wnioskowane zadośćuczynienie - w kwocie 83.000 zł (pkt I) oraz w części dochodzone odszkodowanie - w wysokości 22.443,58 zł (również pkt I), jak		

<p>też rozstrzygnięcie oddalające wniosek w pozostałym zakresie - co do zadośćuczynienia - w zakresie kwoty 573.116, 72 zł, a co do odszkodowania - w zakresie kwoty 513.568 zł (pkt II).</p>		
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>		
<p>Z uwagi na nieuwzględnienie żadnego z zarzutów wniesionej apelacji - zaskarżony wyrok w utrzymano w mocy.</p>		
<p>1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.2.1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>		
<p>1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>		

5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
1.10. Inne rozstrzygnięcia			

zawarte wyroku	w	
Punkt rozstrzygnięcia wyroku	z	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia wyroku	z	Przytoczyć okoliczności
II i III		Zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kwoty 240 zł tytułem zwrotu wydatków związanych z udziałem w sprawie pełnomocnika, co jest zasadne, pomimo nieuwzględnienia środka odwoławczego pełnomocnika wnioskodawcy i co wskazywałoby na potrzebę postąpienia przewidzianego w art. 636 § 1 k.p.k., jednak stosownie do przepisu art. 554 § 4 k.p.k. w zw. z art. 13 ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, będących w stosunku do

art. 636 § 1
k.p.k. przepisami
szczególnymi - w
przypadku
uwzględnienia
choćby w części
roszczeń
wnioskodawcy,
przysługuje mu od
Skarbu Państwa
zwrot
uzasadnionych
wydatków, w tym z
tytułu ustanowienia
jednego
pełnomocnika.
Wysokość tych
kosztów wynika
z § 11 ust.
6 rozporządzenia
Ministra
Sprawiedliwości w
sprawie opłat za
czynności
adwokackie z dnia
22.10.2015 r. (Dz.U.
z 2015 r., poz. 1800
(pkt II),

Stosownie do art.
13 ustawy z
dnia 23.02.1991 r.
o uznaniu za
nieważne orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność na
rzecz niepodległego
bytu Państwa
Polskiego,
orzeczono, iż koszty
postępowania w
sprawie ponosi
Skarb Państwa (pkt
III).

7. **PODPIS**

SSA Małgorzata Jankowska SSA Maciej Żelazowski SSA Stanisław Stankiewicz	
--	--

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik wnioskodawcy		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	rozstrzygnięcie w zakresie oddalającym w części wnioski o odszkodowanie oraz zadośćuczynienie		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------